

*Auftraste vid årskonferensen 26.11.29
av författaren: 1920 års män Frits W. Björn Skerfving*

Då Nils Montén gav mig uppdraget att prata ngt om min årsförening, så sa jag att det är väl inget att prata om, den är väl inte ssk märkvärdig, den är väl som alla andra årsföreningar. Men Nils var envis och påstod att vi tillhörde de yngre, Vad man kände sig ung plötsligt, och att det kunde vara intressant att höra litet närmare om oss och att han hade planerat att varje år någon förening skulle presentera sig. All right sa jag då, det är väl bäst att ta tjuren vid hornen, jag skall väl göra det då.

När man skulle skriva uppsats ^{eller hålla föredrag} i skolan så skulle man ju ha en inledning och så skulle man komma till själva ämnet och så skulle man ha en liten avslutningsknorr. och när jag letade efter en disp. så kom jag Det var sänt som kallades disposition, ~~Jag kom~~ då att tänka på den på sin tid mkt kände stockholmare, som var Sveriges konsul i Paraguay. Åren gick och en dag utnämndes han till generalkonsul. Vid en efterföljande middag väntade alla på hans stora tacktal. Sent omsidor reste han sig höjde glaset och sade: Jag utbringar en skål för den ärorika republiken Paraguay, dess forntid, dess nutid och dess faktiskt strålande framtid. ~~Uppå det~~. Sen satte han sig.

Föreningen 1920 års män har i likhet med den ärorika republiken Paraguay både forntid, nutid och en faktiskt strålande framtid.

När man nu forskar i forntiden så kommer man naturligtvis inte längre än till 1920. *våge för en. är namn av sin tid. hänleder samman till följande*
Är det då ngt konstigt med 1920? År 1920? Ja det är det ~~XXXXXX~~ Det är ngt konstigt. Det året framföddes den största barnkull, som någonsin sett dagens ljus i detta land. Första världskriget var över och människorna hade gripits av en stor optimism. Aldrig mera krig. Vi skall bygga en ny värld, en fredlig värld. Våra föräldrar drogs tydligen med ~~utlösa~~ i denna optimistiska våg och så kom vi till. Hur såg då vår forntid ut, vår uppväxt vår bakgrund? Ja fram till skolåldern förflöt väl vårt liv som alla andra småbarns även om våra föräldrars optimism för vår framtid började dämpas alltmer.

1920 som ungdom skulle utlösa 1920 års för att börja med/ånga män
Hur såg vi då ut? På vintern var vi klippta med polkahår och på sommaren snagg. Ibland fick vi gnetter i håret och fick behandling med szabadillättika. Vi gick klädda i kerta blå cheviotbyxor och långstrumper, som stacks och färgade av sig så ens i. ö. ~~XXXX~~ något grå fötter fick en anstrykning

4
~~Av blått eller svart~~ av blåviolett. Innerst bar vi livstycken, som knäpptes fram eller också den svårare modellen, som knäpptes bak och vid sidorna hängde små elastiska strumpebandssnuttar. På söndagarna ifördes vi sjömanskostym och från halsen löpte en snodd ned i bröstfickan med en visselpipa. Ståtliga var vi. I slutet av 20 -talet blev vi ännu ståtligare då infördes golfbyxmödet med rutiga ⁺⁴ trekvartsstrumper och pullovers. Innerst hade man då combinations med en liten lucka bak om man behövde gå på tea. Sen på sommaren hade man overall eller äverall. Dessa plagg var mycket praktiska när man var ute och lekte men inte teavänliga, det fanns på de första modellerna ingen lucka bak utan man måste kränga av sig allt ~~anta~~. *när man skulle till -*

Så till litteraturen. Vad läste vi? Ja, veckans bästa dag var vill jag minnas onsdag. Då kom Allers och Allt för alla. Och vilka serier... Det var annat än Drages och Fantomen. Det var Jocke Nicke och Majken det var Willy, Dick och farbror Anders med uppfinningarnas könung, Knutte Knopp med hunden Slampem och hustru Victoria, Gyllenbom, Fridolf Celinder, Lund och jag, Ster - Klas och Lill-Klas, ~~Knoll~~ ^{Karviken} och Tett. och många fler. I Allers fanns det dessutom förtryckta kartonger, som föreställde bergar, hus, vattenkvarnar jag vet inte allt som man med mkt möda klippte ut och klistrade ihop med Karlssens klister. Det var tider långt fjärran från nutidens modellbyggen. *vi var nog den riktiga generationen som läste i dessa böcker till exempel Pelle Ruffalo Bill Tallas Jack*
och så fanns det ju radio. 1920 års mäns papper byggde sina egna kristallmottagare och där satt man och lyssnade med lurarna på. Om man vände den ena luren utåt kunde en till lyssna. Vad hörde man på? Ja det var Barnens brevlåda och farbror Sven och så Efraim Alexander.

När det gällde det musikaliska så fanns det en vevgramofon ^{m/} med tratt och med skivor med husbondens röst med hunden och när Södermanlands regementes paradmarsch raspade fram tyckte man det var storståtligt.

Ändra nöjen var under uppväxten bio. Ingengeneration har väl varit så bio-minded som 1920 års. Oza Johnssons filmer från Afrika med alla djuren glömmet man inte. Och så matineerna för 35 öre där Chaplin, ^{Muskel Pips} Buster Keaton Helan och halvan och Tarzan fladdrade förbi. När det var Westernfilmer med Tom Mix hade man beväpnat sig med knallpulverpistol och hjälpte till med att skjuta på skurkarna från salongen. Man mumsade på Kokosbellar för 5 öre och så fanns det ett öres kola. Tänk vad penningvärdet var stabilt i decennier.

Men allt var inte nöjen. Skolan där den största barnkullen alla tider, skulle in i blev ganska trång och vid ingången till läroverket blev det väldigt trängslel och många trycktes ut och tvingades åt sidan.

På söndagarna gjorde man ibland utflykt i någon ~~släktings~~ T Ford en sådan där apparat, som sattes igång med handvev. Ofta blev man placerad i framsätet för att man skulle springa av och öppna grindar men vid Rosenkälla där nu motorvägen mot Norrtälje löper bred och fin ^{den nya gatan} där fanns det en grind som bevakades av en grabb, som hade byggt sig ett litet skjul intill och han tullade alla fordon på några ören. Jag misstänker att han nu är någon slags chef i gatukontoret och har en massa lapplisor under sig. *Poliser var på klubb och såhel och gick till job. Gatorna trängdes och ställdes av rykttankarna.*

30 - talet gjorde så sin entre med depression och arbetslöshet. Självt gick jag i Norra Latin och varje morgon plöjde man igenom rader av arbetslösa, som skulle in och hämta understödet i Folkets hus. Men man begrep egentligen inte mkt av det man såg.

Hur blev det sen för dem som en gång skulle utgöra 1920 års män? Jo för dem som kom ut ur läroverket, så kunde dom då inte sjunga om den ljusnande framtid. Herrar Adolf Hitler, Benito Mussolini och Josef Stalin hade då ställt till så pass att det vara bara att dra på uniformen, hämta ut ransoneringskortet och se åtskilliga år gå förlorade med bevakning av landets gränser. Vid permissionerna gick man klädd i sin vända kostym, där bröstfickan satt till höger. Fick man tag i ngt av cellull var man glad. 1920 års mäns barn, som köper nötta och lappade jeans, har nog svårt att förstå fädernas aversion mot detta mode. Det kan som sagt snabbt komma andra tider vi vet. *Några kommuniste och det är klippat.*

I alla fall 1920 års män i Sverige vi överlevde medan i världen i ö denna årgång jämte närliggande till stora delar är bertskjutna och begravda.

4 Ja så kom då vapenstilleståndet eller freden, som massmedia älskar att säga, och det kal-
la kriget tog vid. Vi hann då utbilda oss och bli män i stat och kommun och annorstä-
des.

Så kom då 50 och 60 talen med en ny optimism med köprusch och slit och släng och vid årsskiftet 59 - 60 bildades så vår förening. 1910 års män ordnade den detaljen med Tryggve Sjölin som fadder och vi fick en styrelse. Så började vi l eva vårt eget liv och det tog några år innan vi fick stadga. Det var litet si och så med besöks- frekvensen på våra möten, så där i början. Man tycker att vi skulle ha haft förutsätt- ningar att bli den största föreningen i landet men tiden är inte föreningsvänlig. Den moderna människan är sig själv nog. Storfamiljen med olika generationer är borta. Män- niskorna kurar i bostäder långt från stadens centrum. Det är ett företag om man skall ta sig ngt före gå på teater, konsert opera o. s. v. Man drar sig. Det är be- kvämare att sjunka ned framför TV:n efter en hård arbetsdag. Allt har blivit så dyrt också. Skall man ~~göra~~ göra ngt så kostar det all världens pengar. Det skall vara ngt verkligt toppenintressant om man skall komma iväg. Ja så kan man inte ta bilen. Det finns ingen parkering och inte vågar man dricka ett glas och känna sig avkopplad. Så är det hustrun också, hon tycker ju inte det är så kul att sitta hemma ensam. OK många föreningar kanske känner igen problemen.

1920 års män satte sig ned för att tänka hur man skulle klara hyskan. Vår konungs ord Med Sverige i tiden passade bra, vi måste modernisera oss. Vi hade vår kvinnofråga i likhet med prästerna och lösningen har blivit att vid 3/4 av våra sam- mankomster är damerna med. Det har givit nytt liv och stadga åt föreningen. Fruarna och sambos har faktiskt bildat liksom en förening inom föreningen. Dom håller kon- takt med varandra och ställer lojalt upp när det gäller att hjälpa till med ar- rengemang mat och dryck ja dom är verkligen våra bästa supportere. Förr lät det så här :Ska du gå på den gamla årsföreningen igen ? Nu låter det så här: Är det inte snart ngt med 20:orna igen det var ju så kul sist. Liksom hos prästerna har naturligtvis en del medlemmar inte gillat den nya ordningen och policyn men antalet protestanter blir för varje år mindre. 1 eller 2 ggr per år har vi dock samling av enbart gubbs så att alla kategorier blir nöjda. Vi försöker då ha ett om man får säga typiskt manligt program.

Vi är nu omkr 150 medlemmar och siffran tycks hålla sig konstant trots den naturliga avgången. Vid våra möten brukar i allmänhet 30 - 35% ställa upp siff- ror som vi får vara nöjda med.

5

Något som är viktigt för en förening är en fungerande styrelse. Det måste finnas folk med initiativförmåga och go. Som ordförande sitter man som spindeln i nätet, telefonnätet, skulle jag vilja säga. Det gäller att hålla kontakt och delegera olika uppgifter och kolla läget och stämningarna. ^{lyssna på styrelsen!} Flera styrelsemöten per år anses vi viktigt med en varning det får inte bli för trevligt och glatt på styrelsemötet, så man glömmer bort föreningen i. ö. Vi växlar och har styrelsemöten i tur och ordning hos de olika befattningshavarna. Alltid på en torsdag aldrig på en söndag. Stående rätt ärtor och fläsk samt varm punsch. Sen gäller det för hjärntrusten att knäcka programförslag och inspirationen brukar komma vid kaffet. Vi brukar ha 2 jippon på hösten och 2 på våren. Helst försöker man avpassa tiderna så att dom inte kolliderar med andra aktiviteter. På hösten åker ju folk ut och in till landet hela september men efter den 15 okt då båten är uppdragen och sommarvattenledningen är tömd och avstängd är det lagom att klippa till ⁰ med ngt. November är en bra månad innan Lucia och Jul-stress sätter igång. På ~~våren~~ ^{marret} är det knappast ngn ide att samla folk förrän efter den 15 feb när deklARATIONerna är lämnade. Mars och första delen av april är ganska bra också det beror på när Påsken kommer. Maj är hopplös. Då har den stora landfebern gripit omkring sig och alla andra föreningar skall då ha möten.

Som det framgått av min skildring här (detta är min personliga åsikt) är årsföreningarnas största fiender TV och landsstället och vad därtill hör. ^{Vinnum ut på kisten för röda} När det gäller TV så med ~~det~~ allt sämre utbudet och de allt mindre anslagen så blir väl programmen till slut så dåliga att dom inte kan utgöra ngn lockelse för att stanna hemma. Tv:s hot som föreningsförstörare blir allt mindre skulle jag tro. När det däremot gäller landsstället så kanske det inköptes under de goda åren då man ännu kunde lägga av en slant. Det är en kapitalplacering som måste värdas en kapitalplacering som följer med inflationen, så det kan man inte ~~göra~~ sig av med. I och med det så får man svårigheter. Reallönerna sjunker för ägaren. Låneräntorna ^{går} upp och nya lån går ej att få. Man har inte råd att leja folk för reparationer och målning utan man är tvingad att göra allt själv. Där sitter man i rävsax. ^{En} Svenskarna är ett underligt folk som isolerar sig på landet helst på en egen ö långt ute i havsbandet det är det mest exklusiva. Segelbåten är också en sån där företeelse som är bra för isolering där man sitter med rorkulten i handen och stirrar mot horisonten i den svenska sommarens hällregn.

6
Hur skall man få fart på dessa ensliga eremiter ? Alla som har dessa tendenser. De måste brytas. Vår lösning är att vi ^{i princip} har två klubbmästare som konkurrerar in bördes. Man stressar dem då och då genom att ringa upp dom och säga: Vad du låter trött. Skall jag skriva ut lite vitaminer och järn. Eller andra glada tillrop som Jaså lever du? Föreningen trodde att du avsomnat.
Nästa år blir vårt jubelår Vi fyller 60. ^{och framgår av} Många och vilda förslag har framkastats få se vad som utkristalliserar sig. I alla fall kommer vår föreningssång med melodi Jazzgossen att sjungas med inlevelse den som börjar med: På det glada 20 - talet kom vi till du och jag.....

Jag tänkte avsluta mitt speech med en förhoppning att årsförenings- iden som ursprungligen var tänkt som motvikt mot ordnarna och att man skulle kunna umgås lite mer okonventionellt inte skall dö ut utan att vi nu har hått vändpunkten och att i framtiden alltmer föreningar skall bildas till nytta och nöje. Ty som det står i den gamla Havamal. Manär mans gamman = Människa är människas glädje.